

Instructie vrijuit spreken (Wet bescherming klokkenluiders)

SVK Stelsel van kwaliteitsbeheersing » Kantoorregelingen » Gedragsregelingen

Inleiding

Dit artikel bevat de instructie vrijuit spreken (Wet bescherming klokkenluiders. Sinds 18 februari 2023 geldt de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk). Deze wet vervangt de 'Wet Huis voor klokkenluiders'. De Wet bescherming klokkenluiders is een implementatie van de Europese Klokkenluidersrichtlijn EU 2019/1937 en heeft tot doel de rechtsbescherming van klokkenluiders te verbeteren. Aangezien wij als accountantskantoor vallen in de categorie 'financiële dienstverlening' geldt dat ons kantoor vanuit deze wet ongeacht onze omvang een meldprocedure voor misstanden (klokkenluidersregeling) moeten hebben om:

- melders van misstanden te beschermen;
- een onafhankelijk meld- en onderzoekspunt te hebben waar misstanden (veilig en anoniem) kunnen worden gemeld en een zorgvuldige opvolging is geborgd;
- ervoor te zorgen dat er een veilig werk- en meldklimaat binnen ons kantoor is.

Om deze reden heeft ons kantoor de interne meldprocedure 'vrijuit spreken' zoals [hier](#) is opgenomen. Met deze interne meldprocedure willen we niet alleen voldoen aan de gestelde vereisten in de Wet bescherming klokkenluiders maar ook aan de vereisten in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Met de interne meldprocedure zorgt de directie er tevens voor dat ons kantoor beschikt over een (onafhankelijke) adequate voorziening waar medewerkers overtredingen van de Wwft intern en anoniem kunnen melden indien noodzakelijk (artikel 20a Wwft) zoals [hier](#) beschreven in ons risicobeleid Wwft.

Ons kantoor zet zich in om te handelen conform de geldende gedrags- en beroepsregels. De regels staan bijvoorbeeld in verordeningen en nadere voorschriften. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de:

- Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA);
- Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- De Nadere voorschriften NOCLAR (Non-Compliance with Laws and Regulations).

Tevens zijn relevante wet- en regelgeving van toepassing zoals bijvoorbeeld de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Ons kantoor hecht grote waarde aan integer en ethisch handelen conform geaccepteerde normen, waarden en correct ethisch gedrag.

Doel vrijuit spreken meldprocedure

De interne meldprocedure 'Vrijuit spreken' legt uit wanneer, hoe en waar je in vertrouwen, met respect voor ieders privacy en zonder vrees voor represailles, je bezorgdheid kunt uiten over (vermoedelijke) misstanden. Deze interne meldprocedure helpt je en begeleid je bij het uiten van je bezorgdheid richting de directie van ons kantoor. Ook bij (dreigende) misstanden, integriteitsschendingen, onregelmatigheden, een vermoedelijke schending van de wet, of ander ongewenst dan wel niet ethisch gedrag binnen ons kantoor kan deze interne meldprocedure worden gehanteerd.

Belangrijk

Waarom is het belangrijk om je uit te spreken en de directie op de hoogte te brengen? Ons kantoor zet zich volledig in om te handelen op een ethische, legale en sociaal verantwoorde manier. Ondanks dit voornemen is het mogelijk dat je op een dag een situatie of gedrag waarneemt dat je zorgen baart omdat het in strijd lijkt te zijn met de wet, onze gedrags- en beroepsregels of gewoon niet (ethisch) juist lijkt. Als dit gebeurt, moedigen we je aan om jouw zorg(en) kenbaar te maken. Dit geeft de directie de kans om de kwestie of zorg(en) te onderzoeken en aan te pakken. Vergeet niet dat zwijgen over mogelijk wangedrag of overtreding de situatie kan verergeren.

Ons kantoor hecht veel waarde aan de hulp die medewerkers bieden wanneer zij een door hen gesignaleerde zorg uitspreken en die zij graag zouden willen ophelderen en/of oplossen. Daarom zullen geuite zorgen vertrouwelijk (en indien gewenst anoniem) worden behandeld. Represailles tegen iemand die te goeder trouw zijn bezorgdheid uit, worden binnen ons kantoor niet getolereerd. Medewerkers die te goeder trouw hun mening geven of een melding doen over misstanden, zullen worden beschermd. Immers: je stem laten horen is essentieel voor onze reputatie (en die van het accountantsberoep), het succes en het vermogen om te opereren, zowel nu als in de toekomst.

Wat kan er worden gemeld

De interne meldprocedure 'Vrijuit spreken' kan gebruikt worden om allerlei soorten zorgen aan te kaarten over allerlei situaties of vermoedelijk wangedrag binnen ons kantoor. Als je iets ziet of hoort dat in strijd lijkt te zijn met wet- en/of regelgeving, de gedrags- en beroepsregels of gewoon onethisch of verkeerd lijkt, breng de directie dan op de hoogte van de situatie. Hierin onderscheiden we:

- Misstanden;
- Dreigende misstanden;
- Integriteitsschendingen;
- Onregelmatigheden.

Hieronder leggen we uit waaraan je kunt denken.

Misstanden

De Wet bescherming klokkenluiders geeft aan wat onder (vermoedelijke) misstanden wordt verstaan en regelt de bescherming van een melder na het melden van een misstand. Kort en bondig geformuleerd kan je een melding doen over een misstand binnen ons kantoor en over een misstand bij een organisatie waarmee je in aanraking bent gekomen via het werk. Je moet dan wel zelf iets weten of opgemerkt hebben.

Een misstand is een ernstig incident of situatie waarbij het maatschappelijk belang in het geding is. Dit is bijvoorbeeld bij een gevaar voor:

- de volksgezondheid;
- het milieu;
- de veiligheid van personen;
- het goed functioneren van de organisatie als gevolg van onbehoorlijk handelen of nalatigheid;

- een schending van een wettelijke voorschrift (bijvoorbeeld een strafbaar feit) waarbij het maatschappelijk belang in het geding is;
- een schending van het recht van de Europese Unie. Het gaat dan om bepaalde richtlijnen of verordeningen op specifieke gebieden van het Unierecht (voor meer informatie zie [hier](#)).

Dreigende misstanden

Ook kun je als medewerker gebruikmaken van de interne meldprocedure bij een dreigende misstand. Op deze wijze kan het gemakkelijker zijn voor ons kantoor om de misstand zelf (nog) te voorkomen.

Integriteitsschendingen

Integriteitsschendingen zijn incidenten of situaties waarbij personen (ook) de normen en waarden van ons kantoor schenden en zich dus niet houden aan de gedrags- en beroepsregels waarin deze normen en waarden zijn verankerd. Het verschil met misstanden is dat bij integriteitsschendingen het maatschappelijk belang (nog) niet in het geding hoeft te zijn, terwijl dit bij misstanden wel altijd zo is.

Onregelmatigheden

Bij onregelmatigheden gaat het om fouten in uitvoering, structuren, processen of procedures binnen het kantoor die zo ernstig zijn dat deze de verantwoordelijkheid van de (direct) leidinggevende overstijgen.

Concrete gedragingen en situaties die onder bovenstaande categorieën vallen zijn:

- Discriminatie;
- Intimidatie (machtsmisbruik);
- Bedreiging;
- Pesten;
- Seksueel overschrijdend gedrag;
- Oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen;
- Diefstal, verduistering, fraude e.d;
- Omkoping of corruptie;
- Witwassen van geld of de financiering van terrorisme;
- Overtredingen van sanctiewetten;
- Belangenconflicten;
- Schendingen van de mensenrechten (bijv. arbeidsuitbuiting);
- Overtredingen van mededingingswetten en -regels;
- Schending van de privacywetgeving;
- Handel met voorkennis;
- Inadequate financiële en niet-financiële administratie;
- Openbaarmaking van vertrouwelijke informatie;
- Onafhankelijkheid accountant is in het geding.

Welke onderwerpen niet onder de vrijuit spreken meldprocedure vallen

De interne meldprocedure 'Vrijuit spreken' is niet bedoeld voor de volgende doeleinden:

- Melden van ongebruikelijke transacties aan de FIU;
- Het doen van AFM-incidentmeldingen;

- Om ongenoegen te uiten inzake persoonlijke (HR) aangelegenheden zoals reguliere arbeidsvoorwaarden, etc.;
- Om gebeurtenissen te melden die een onmiddellijke bedreiging vormen voor het leven of voor eigendommen. Als je dringend hulp nodig hebt, kun je direct contact opnemen met de politie via 0900-8844 of het alarmnummer 112.

Uiteraard is het niet toegestaan om deze meldprocedure te misbruiken, bijvoorbeeld door opzettelijk een valse melding te doen. Melders die opzettelijk valse meldingen doen, zijn uitgesloten van elke vorm van bescherming tegen benadeling die vanuit de Wet bescherming klokkenluiders wordt geboden. Meldingen die te goeder trouw worden gedaan, ook al zijn ze na onderzoek door het kantoor misschien niet correct, worden uiteraard niet als vals beschouwd. Voel je dus altijd vrij om je oprechte bezorgdheid te melden.

Hoe jij je kunt uitspreken

Stappen om je uit te spreken

Voordat je een formele melding maakt om de directie op de hoogte te brengen van je bezorgdheid, is het goed en ook noodzakelijk – indien mogelijk – om alternatieve acties te ondernemen. Soms kan een snelle en directe actie de situatie beter oplossen dan een formele melding. Wanneer zich een situatie voordoet die je zorgen baart, is het altijd goed om eerst de volgende stappen te overwegen:

1. Kun je de situatie zelf oplossen?
2. Kun je de zorg met de direct betrokkene(n) bespreken? Sommige situaties kunnen het beste worden opgelost met een directe aanpak. Een (snel) gesprek over gemaakte opmerkingen of ondernomen acties kan de kwestie vaak snel en doeltreffend oplossen;
3. Kan de situatie worden aangepakt door de zorgen te bespreken met een (directe) collega of leidinggevende zonder een formele melding te doen? Sommige situaties zijn niet geschikt voor een directe aanpak, maar rechtvaardigen misschien ook (nog) geen formeel traject. Bespreek de kwestie gerust met de (direct) leidinggevende of een directielid. Mogelijk kan de leidinggevende of kan de directie (kleine) acties ondernemen om zaken snel en efficiënt op te lossen;
4. Kan de situatie worden aangepakt door degene die verantwoordelijk is voor HR binnen het kantoor? Misschien vind je dat je (directe) leidinggevende niet de juiste persoon is om (informeel) over je zorgen te praten. Weet dat je ook altijd informeel over je zorgen kunt praten met degene die verantwoordelijk is voor HR binnen ons kantoor;
5. Kan de situatie worden besproken met onze externe vertrouwenspersoon (Hilde Bleichrodt, e-mail vertrouwenspersoon@wecountancy.com en telefoonnummer 06 45 98 80 92). Als je het gevoel hebt dat je bij bovenstaande personen je zorgen niet kwijt kan, maar je er nog niet van overtuigd bent dat je een formele melding moet doen dan kan je jouw zorgen uiten bij onze externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon kan je adviseren en zonodig begeleiden bij het formele meldingsproces. Als bovenstaande suggesties niet volstaan om de bezorgdheid weg te nemen, of wanneer, na het nemen van een of meer van de voorgestelde acties, het probleem blijft bestaan, voel je dan altijd vrij om een formele melding in te dienen. Dit kan gedaan worden zoals [hier](#) beschreven in de interne meldprocedure Vrijuit spreken zoals hierna opgenomen in ons Novak Kwaliteitssysteem.

Wie een punt van zorg kan melden

De interne meldprocedure 'Vrijuit spreken' is van toepassing op alle voormalige en huidige (in)directe medewerkers, tijdelijke medewerkers, leidinggevenden, directie, ingehuurde krachten of elk ander persoon binnen ons kantoor die zich zorgen maakt of wangedrag opmerkt in een werkgerelateerde activiteit.

Bronnen:

- Wet bescherming klokkenluiders (Wbk)
- Wwft